

Maa ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö kalastusasetusluonnoksesta 190896 MMM022:00/2008

Etelä-Karjalan liiton lausunto kalastusasetusluonnoksesta

Saimaalla kalastus on osa perinteistä elämäntapaa, sillä Euroopan neljänneksi suurin järviolue tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet sekä ammatti- että myös kotitarve- ja virkistyskalastajillekin. Kalastuksella on myös kasvava merkitys matkailuelinkeinolle ja se on olennainen osa Saimaan alueen vetovoimaa maakunnille tärkeän vapaa-ajan asutuksen kannalta.

Siksi Etelä-Karjalan liitto kalastuslakiluonnoksesta antamassaan lausunnossa (24.1.2014) korosti, että lain päätarkoituksena pitäisi olla kalastuksen ja kalastusmahdollisuuksien edistäminen kalakantoja vahvistamalla ja paikallisen ja alueellisen päätösvallan, läheisyysperiaatteen turvaaminen kalastuksen säätelyssä. Tarpeettomia uusia kieltoja ja rajoituksia ja ylisäättelyä olisi tullut välttää. Kaikilta osin uusi laki ei kuitenkaan ole aivan sopusoinnussa liiton esittämien näkökohtien kanssa.

Nyt lausunnolla oleva asetusero on toki parempi kuin lain eduskuntakäsittelyn yhteydessä esillä ollut versio. Esimerkiksi hauen ja kuhan ylämäärä sekä päivittäiset saaliskiintiöt eivät enää sisälly esitykseen. Järkevää on myös nieriän kalastuskiellon lieventäminen siellä missä kanta perustuu kokonaan istutuksiin (Puumalansalmen pohjoispuolella).

Mutta uudenkin luonnoksen perusajatuksena on yhä lisätä entisestään keskusjohtoista säätelyä ja erilaisia kieltoja ja rajoituksia erityisesti Saimaalla, jossa on viimeisen viiden vuoden aikana jo toimeenpantu laajakantoisia kieltoja ja rajoituksia. Esimerkiksi verkkokalastus on kielletty kokonaan 15.4 -30.6.alueella, joka kattaa lähes puolet järven pinta-alasta ja lohikalajien vaellusreitit kokonaisuudessaan.

Vesialueiden omistajat ja kalastusalueet ovat tehneet Saimaalla viimeisten vuosien aikana suuren työn sekä norpansuojelun että arvokalojen hyväksi vapaaehtoisten kalastusrajoitusten ja mittavien istutustoimien ansiosta. Tälle työlle myös lainsäätäjien tulisi antaa tunnustusta ja ottaa jo tehdyt toimet huomioon ennen jatkuvaa uusien kieltojen ja rajoitusten asettamista.

Etelä-Karjalan liitto pitää välttämättömänä, että Saimaan alueen järvilohi- ja taimenkantoja vahvistetaan edelleen, jotta järvestä tulisi Ruotsin Vänern-järven veroinen lohivesi. Tähän päästöksemme on lisättävä ja palautettava lohikalajien luontaisia kutualueita, kuten Ala-Koitaajoella Pohjois-Karjalassa ja Heinäveden Palokissa. Uuden hallituksen tulee toteuttaa kalatiestrategiaan Vuoksen vesistöön liittyvät hankkeet.

Toiseksi istutuksia tulee edelleen jatkaa ja tehostaa sekä säädellä kalastusta erityisesti nousu- ja vaellusreiteillä sekä asettamalla kalastettaville kaloille riittävän korkea alamitta, jota tulee edesauttaa myös verkkojen silmäkokoja säätelemällä. Tältä osin Etelä-Karjalan liitto tukee asetukseen sisältyviä määräyksiä (järvilohen alamitta 60 cm, taimen 50 cm, pintaverkkojen verkkojen silmäkoko vähintään 60 mm). Valikoivan kalastuksen mahdollistava istutuskalojen rasvaeväleikkauksen pakollisuus vuodesta 2017 on myös kannatettava esitys.

Sen sijaan luonnokseen sisältyy selvä ylilyönti, kun siinä esitetään kiellettäväksi kokonaan järvilohen pyynti kesäisin Saimaalla. Samanlainen ylilyönti on päiväsaaliin rajoittaminen vain yhteen lohikalaan päivässä.

Molemmat lisäkiellot ovat perusteettomia ja kovin vieraita käytännön elämälle itse järvellä, jossa toki lohta voi saada mutta se on sen verran harvinaista ja suuren työn takana, että täyskielto koko kesäksi ja rajaus vain yhteen kalaan päivässä on sekä yksittäisten vetouistelijoiden että matkailuyritysten kannalta kohtuuton.

Esitämme asetusluonnokseen seuraavia muutoksia:

1 § 2) Lohen kalastusta ei pidä kieltää kesäksi Vuoksen vesistössä.

Perustelut:

- Eväleikatut järvilohet on istutettu kalastettaviksi, eikä niiden kalastamista tarvitse rajoittaa.
- Alueelle on tehty laajoja yhtenäislupa-alueita viehekalastukseen, jotka palvelevat sekä paikallisia kalastajia että kalastusmatkailua. Viehealueiden toimintaedellytykset heikkenevät merkittävästi, mikäli asetetaan uusia kalastusrajoituksia. Samoin heikkenevät matkailuyrittäjien toimintaedellytykset.
- Jos eväleikatulle järvilohelle asetetaan kalastuskielto, on todennäköistä, että järvilohen yksityisellä rahalla tehtävät istutukset pienenevät merkittävästi tai loppuvat kokonaan, kuten nieriän osalta jo pääsi käymään. Tämä saattaisi johtaa siihen, että rasvaevälliset järvilohet joutuisivat entistä enemmän saaliiksi muun kalastuksen yhteydessä ja kuolisivat vapauttamisesta huolimatta. On ehdottomasti kannansuojelun kannalta parempi, että alueella on mahdollisimman paljon järvilohia, jotta lisääntymistarkoituksessa olevista kaloista suurempi osa selviäisi järvivaelluksen läpi.
- Samoin istutusten vähentyminen heikentäisi myös yksityisten kalankasvattajien toimintaedellytyksiä.

2 § 6) Kuhan alamitan tulee olla 40 cm sekä järvillä että merellä

Perustelut:

- Kuha ei ole yleensä sisävesissä eikä varsinkaan Saimaalla uhanalainen, vaan paikoitellen sillä on jopa ylitiheät kannat.
- Kaupallisen kalastuksen kannalta on selkeämpää, kun alamitta on sama

sisävesillä ja merellä. Mikäli alamitta on erilainen, niin on riski, että kalakaupassa alamittainen sisävesikuha muuttuu ”mereltä pyydetyksi”.

- Alamittaa on mahdollista nostaa ELY-keskuksen päätöksellä, mikäli se jollakin alueella katsotaan tarpeelliseksi.

4 § Rasvaevättömälle järvilohelle ei tule asettaa saaliskiintiötä

Perustelut:

- Eväleikatut järvilohet on istutettu kalastettavaksi.
- Verkkokalastuksessa saaliiksi voi tulla useampia eväleikattuja järvilohia yhdellä kertaa, eikä niiden palauttaminen ole järkevää.
- Kalastusmatkailuyritysten ja heidän asiakkaidensa kannalta on kohtuutonta ja epäoikeudenmukaista, mikäli esim. viikonlopun kalareissu loppuu tunnin kalastuksen jälkeen ensimmäisenä päivänä ja toisena päivänä esim. tuuli estää vesille pääsyn.
- Saaliskiintiötä ei pystytä valvomaan, koska kalastuksenvalvoja ei saa avata esim. kylmälaukun kantta tai vetoketjua. Ei ole siis keinoa selvittää monta järvilohia kalastajalla on hallussa.

7 § Pyydysten merkintää tulee yksinkertaistaa

- Verkoissa tulee aina yli 100 ha:n järvillä käyttää asetuksen mukaisia lippumerkkejä. Alle 100 ha:n vesissä riittää 15 cm vedenpinnan yläpuolella oleva koko
- Katiskoissa riittää aina 15 cm veden pinnaa yläpuolella oleva koho

Perustelut:

- Kun pyydykset merkitään edellä esitetyllä tavalla, vesillä liikkuja tietää, onko pyynnissä verkko vai katiska ja turvallisuus vesillä lisääntyy.
- Kalastajan ei tarvitse arvioida, mikä on vesiliikennealue ja mikä ei.

Suomessa tarvitaan vähemmän ja parempaa säätelyä. Siksi myös kalastuksen ylisäätelyä ja viranomaisresursseja vaativia uusia tarpeettomia määräyksiä tulisi välttää myös kalastuslain toimeenpanossa.

Etelä-Karjalan maakuntahallitus
Kerimäellä 18.5.2015

Ari Berg
maakuntahallituksen 2. vpj.

Matti Viialainen
maakuntajohtaja

